

Dosarul nr. 2r-594/22

2-21134555-01-2r-14122022

Prima instanță: Judecătoria Soroca, sediul central, Judecător – G. Tocarciuc

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți, Judecători – I. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu

DECIZIE

25 ianuarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

În componența:

Președintele ședinței, Judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas

examinând recursul declarat de către Rusu Eduard, prin intermediul avocatului Craveț Igor,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată, depusă de Turco-Rusu Natalia către Rusu Eduard, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Soroca, cu privire la desfacerea căsătoriei și stabilirea domiciliului copiilor minori,

și la cererea de chemare în judecată depusă de Rusu Eduard către Turco-Rusu Natalia cu privire la desfacerea căsătoriei,

împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 30 noiembrie 2022, prin care s-a respins cererea de repunere în termen și s-a restituit apelul declarat de Rusu Eduard împotriva hotărârii Judecătoriei Soroca, sediul central, din 05 noiembrie 2021,

c o n s t a ț ă :

La 10 septembrie 2021, Turco-Rusu Natalia a depus cerere de chemare în judecată către Rusu Eduard, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Soroca, privind desfacerea căsătoriei și stabilirea domiciliului copiilor minori, Xxxxx și Xxxxx, cu mama Turco-Rusu Natalia.

La 27 septembrie 2021, Rusu Eduard a depus cerere de chemare în judecată către Turco-Rusu Natalia privind desfacerea căsătoriei.

Prin încheierea Judecătoriei Soroca, sediul central, din 26 octombrie 2021, cauzele au fost conexe într-un singur proces civil.

Prin hotărârea Judecătoriei Soroca, sediul central, din 05 noiembrie 2021, s-au admis cererile de chemare în judecată depuse de Turco-Rusu Natalia și, respectiv, de Rusu Eduard.

S-a desfășurat căsătoria dintre Rusu Eduard și Turco-Rusu Natalia, încheiată la 28 iulie 2007 la OSC sectorul Ciocana mun. Chișinău, trecută în Registrul actelor de stare civilă sub nr. 340.

S-a dispus încasarea de la Rusu Eduard a sumei de 200 lei cu titlu de taxă de stat, la eliberarea certificatului de divorț, cu scutirea Nataliei Turco-Rusu de la această plată.

S-a determinat locul de trai al copiilor minori Xxxxx, născută la xxxxx și Xxxxx, născută la xxxxx, cu mama Turco-Rusu Natalia.

La 21 noiembrie 2022, Rusu Eduard a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Soroca, sediul central, din 05 noiembrie 2021, solicitând repunerea în termenul de declarare a apelului, admiterea cererii de apel, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea sa să fie admisă integral.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 30 noiembrie 2022, s-a respins ca neîntemeiată cererea privind repunerea în termen și s-a restituit apelul declarat de Rusu Eduard, împotriva hotărârii Judecătoriei Soroca, sediul central, din 05 noiembrie 2021, ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat repunerea în termen.

La 05 decembrie 2022, Rusu Eduard, prin intermediul avocatului Craveț Igor, a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 30 noiembrie 2022, solicitând casarea integrală a încheierii atacate și restituirea cauzei spre examinare în instanța de apel.

În motivarea cererii de recurs s-a indicat că instanța de apel a soluționat cererea cu privire la repunerea în termenul de declarare a cererii de apel, cu încălcarea normelor procedurale.

Astfel, recurentul a menționat că instanța de apel nu a ținut cont de prevederile art. 116 alin. (2) din Codul de procedură civilă și, respectiv, nu a comunicat părților locul, data și ora ședinței privind soluționarea cerinței de repunere în termen.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Potrivit materialelor cauzei, încheierea Curții de Apel Bălți din 30 noiembrie 2022 privind restituirea cererii de apel, a fost expediată la adresa electronică a lui Rusu Eduard, la 02 decembrie 2022. (f.d.70)

Astfel, Colegiul constată că recursul declarat de către Rusu Eduard, prin intermediul avocatului Craveț Igor, la 05 decembrie 2022, este în termen. (f.d.71)

Studiind materialele dosarului, în raport cu temeiurile invocate în cererea de recurs și prevederile legale aplicabile la caz, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Rusu Eduard, prin intermediul avocatului Craveț Igor, este întemeiat și necesită a fi admis din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

În conformitate cu art. 428 din Codul de procedură civilă, decizia instanței de recurs, emisă după examinarea recursului împotriva încheierii, rămâne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanței la data emiterii. Copia deciziei se remite părților în termen de 5 zile de la data emiterii.

În speță se constată că, Rusu Eduard, contestă încheierea Curții de Apel Bălți din 30 noiembrie 2022, emisă în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, prin care s-a respins cererea de repunere în termen și s-a restituit apelul declarat de către Rusu Eduard, prin intermediul avocatului Craveț Igor, împotriva hotărârii Judecătoriei

Soroca, sediul central, din 05 noiembrie 2021, ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat repunerea în termen.

Colegiul civil constată că în urma analizei situației de fapt și de drept, actul de discreție al instanței de apel, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de către Rusu Eduard, prin intermediul avocatului Craveț Igor, este neîntemeiat, urmând a fi casat, cu remiterea pricinii în instanța de apel, pentru rejudecarea problemei soluționate prin încheierea casată.

Cu referire la normele ce ghidează procedura depunerii cererii de apel, instanța de recurs menționează că, într-adevăr, potrivit art. art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Totodată, potrivit 116 alin. (2) din Codul de procedură civilă, cererea de repunere în termen se depune la instanța judecătorească care efectuează actul de procedură **și se examinează în ședință de judecată**. Participanților la proces **li se comunică locul, data și ora ședinței**. Neprezentarea lor însă nu împiedică soluționarea repunerii în termen.

În aceeași ordine de idei, potrivit art. 26 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, procesele civile se desfășoară pe principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale. Contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părțile și ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu cauza dată judecării și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței.

În aceeași ordine de idei, potrivit art.100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Potrivit art.102 alin.(1) din Codul de procedură civilă, instanța înștiințează prin citație participanții la proces, martorii, experții, specialiștii și interpreții privitor la locul, data și ora ședinței de judecată sau la locul, data și ora efectuării unor acte de procedură.

Cu toate acestea, instanța de recurs reține că din materialele dosarului nu se constată faptul expedierii și, respectiv a recepționării de către apelantul/recurent Rusu Eduard, a citației expediate de către instanța de apel, pentru ședința de judecată în care s-a soluționat cererea de repunere în termen.

Respectiv, instanța de apel nu a ținut cont de normele citate supra, nu l-a citat pe Rusu Eduard și nici nu a petrecut ședință de judecată în sensul soluționării cererii de repunere în termen.

De asemenea, Colegiul reiterează că dreptul de acces la un tribunal constituie un element inerent al tuturor garanțiilor procedurale prevăzute în Convenție (CEDO, hot. Campbell și Fell vs. Marea Britanie din 25.02.1982).

În cazul Airey vs. Irlanda, Curtea a arătat că dreptul fiecărei persoane de a avea acces la justiție se completează cu obligația statului de a facilita accesul. Statul este ținut să asigure

oricărei persoane toate facilitățile rezonabile de drept și de fapt pentru a accede la instanță. Drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă și reală, iar nu iluzorie și teoretică. Imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție.

Mai este de menționat că, potrivit jurisprudenței CEDO, părților pe dosar le revine obligația de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție, însă, totodată, instanța de judecată trebuie să mențină echilibrul între puterea pe care o deține partea și cea cu care este investită instanța prin lege, în scopul de a exclude orice aparență, iar aplicarea dispozițiilor legale să fie în așa fel, încât să evite aplicarea sancțiunilor procedurale, acolo unde este posibil.

În circumstanțele enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a casa încheierea Curții de Apel Bălți din 30 noiembrie 2022, și de a restitui cauza la Curtea de Apel Bălți, la etapa primirii în procedură a cererii de apel.

În cadrul soluționării punerii pe rol a cererii de apel, instanța urmează să țină cont de cele menționate în actul instanței superioare și să emită o încheiere legală și întemeiată, respectând dreptul părților la un proces echitabil.

În temeiul art. 427 lit. b), art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Rusu Eduard, prin intermediul avocatului Craveț Igor.

Se casează încheierea Curții de Apel Bălți din 30 noiembrie 2022, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată, depusă de Turco-Rusu Natalia către Rusu Eduard, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Soroca, cu privire la desfacerea căsătoriei și stabilirea domiciliului copiilor minori, și la cererea de chemare în judecată depusă de Rusu Eduard către Turco-Rusu Natalia cu privire la desfacerea căsătoriei, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, la etapa primirii cererii de apel.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Svetlana Filincova,

Judecătorii

Galina Stratulat,

Maria Ghervas